

POLÍTICA DE DESENVOLUPAMENT DE LA COL·LECCIÓ: ESPORGADA. CRITERIS

Març 2025

DEFINICIÓ D'ESPORGADA

S'entén per *esporgada* l'acció d'avaluar de forma crítica la col·lecció d'una biblioteca a partir de criteris materials i intel·lectuals que permetin retirar una part dels fons per a reorganitzar els continguts de la biblioteca i millorar la qualitat de la col·lecció i del servei.¹

L'esporgada s'ha de considerar un procés més de la gestió de la col·lecció i sol anar acompanyada d'un procés d'inventari de la col·lecció o d'una part d'aquesta. Per tant, cal tenir present la política de desenvolupament de la col·lecció pel que fa a les adquisicions i altres polítiques relacionades.

A banda de les causes que l'originin, l'esporgada sempre és una oportunitat per a millorar la qualitat del servei, adaptar-se a les noves necessitats dels usuaris, millorar la imatge de la biblioteca, adequar-se als canvis de format, desenvolupar la biblioteca digital i garantir l'accessibilitat de la informació, entre d'altres.

MARC CONTEXTUAL

Per a redactar la política d'esporgada de la Biblioteca del Parlament s'han tingut en compte els elements següents:

- Funcions de la Biblioteca
- Lloc que ocupa dins el sistema bibliotecari de Catalunya
- Xarxes de cooperació de què forma part i que facilitin la disponibilitat del document²
- Antecedents i experiències prèvies

A més, s'ha consultat documentació professional, polítiques d'altres centres i bibliografia.

¹ Font: VALL CASAS, Aurora; RIUS Bou, Àngels. *Esporgar: manual d'avaluació crítica de la col·lecció*. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2008, p. 15-16 (Eines i instruments; 2)

² Cooperació: <https://biblioteques.gencat.cat/ca/biblioteques/beg/cooperacio/#biblioteca-del-parlament-de-catalunya>

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació

CRITERIS D'ESPORGADA

En el moment de fixar els criteris en què es basa la política d'esporgada es va valorar la possibilitat d'agrupar-los segons les diverses classificacions teòriques que recull la bibliografia professional: criteris objectius i subjectius, criteris materials, criteris quantitatius i qualitatius, entre d'altres. Tanmateix, s'ha estimat que la manera d'ordenar els criteris no és significativa i s'ha optat per fer una relació de criteris per ordre de rellevància.

Amb aquests criteris es pretén evitar al màxim possible la subjectivitat i els dubtes a l'hora d'aplicar-los, a fi de garantir l'adequació a la política d'adquisicions i l'accessibilitat de la informació.

1. CRITERIS GENERALS

1. Adequació a la política de desenvolupament del fons documental
2. Obsolescència: contingut i suport
3. Duplicats i redundància: contingut i suport
4. Valor de referència, històric o d'investigació
5. Ús i nombre de préstecs i consultes
6. Estat físic
7. Accessibilitat en línia
8. Accessibilitat en altres centres

2. CRITERIS COMPLEMENTARIS PER A LES REVISTES

1. Continuïtat del títol
2. Índex de valoració de la revista
3. Possessió del títol complet

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació

DESTINACIÓ DELS DOCUMENTS AVALUATS

Un cop avaluats, els documents s'han de gestionar d'acord amb les opcions següents:

- Permanència a la Biblioteca (a la seu del Parlament o altres dependències pròpies)
- Derivació al magatzem cooperatiu GEPA (Garantia d'Espai per a la Perpetuïtat de l'Accés)
- Eliminació del document en suport paper i continuïtat en format electrònic
- Donació amb l'ofertament previ a altres biblioteques o usuaris de la Biblioteca
- Baixa definitiva o destrucció

AVALUACIÓ DEL RESULTAT DE L'ESPORGADA

Cal fer una memòria i una valoració del resultat de l'acció d'esporgada, d'acord amb els indicadors següents:

- Nombre de documents de la col·lecció donats de baixa
- Destinació dels fons
- Tipologia dels documents afectats, tant pel que fa als formats com a la temàtica
- Taxa d'eliminació: relació entre el nombre de documents retirats i el nombre total de documents del fons
- Relació entre la xifra d'adquisicions i la d'eliminacions

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació

ANNEX 1. BIBLIOGRAFIA

PLAN de expurgo: [pregunta Red_Parlamenta]
<https://www.redparlamentaria.com/>> [accés amb contrasenya a l'espai professional]

PROCEDIMENT de destrucció de fons: [pregunta a les BEG]
<[BEG General](#)> [Accés amb contrasenya a l'espai professional]

SÁNCHEZ RODRÍGUEZ, José Luís (text); **RAMÍREZ, Eli** (il·lustracions i traducció). *Els 10 manaments de l'esporgada* [en línia]. [Infografia]
<<https://www.cobdc.net/document/wp-content/uploads/2020/07/10manamentsesporgada.pdf>>

VALL CASAS, Aurora; RIUS BOU, Àngels. *Esporgar: manual d'avaluació crítica de la col·lecció*. Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 2008. 143 p. (Eines i instruments; 2)

VALL CASAS, Aurora. "Esporgar: per què, com i quan". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació* [en línia]. Núm. 16 (juny 2006). <<https://bid.ub.edu/16vall.htm/>>